

- ANALYSE

Virksomhederne savner større ambitioner for adgangen til kvalificeret arbejdskraft

Der er massiv mangel på arbejdskraft hos danske virksomheder. Regeringen har for nylig fremlagt et reformudspil, der sigter mod at styrke udbuddet af arbejdskraft med 10.500 personer i 2025ⁱ. I en undersøgelse blandt Dansk Erhvervs medlemsvirksomheder svarer stort set alle (92 pct.), at udspillet bør være mere ambitiøst.ⁱⁱ Dansk Erhverv har på den baggrund undersøgt, hvilke tiltag medlemsvirksomhederne peger på blandt initiativer, der kan bidrage til at afhjælpe mangel på arbejdskraft. Analysen viser, at lettere adgang til udenlandsk arbejdskraft, skattelettelser på arbejde og afskaffelse af modregning for arbejdsindkomst for seniorer og pensionister er de tre initiativer, som flest medlemsvirksomheder peger på som løsninger på den korte bane. Virksomhederne peger også på investeringer i uddannelse som et vigtigt indsatsområde.

Udenlandsk arbejdskraft, skattelettelser på arbejde og afskaffelse af modregning af seniorer og pensionister er virksomhedernes foretrukne løsninger her og nu

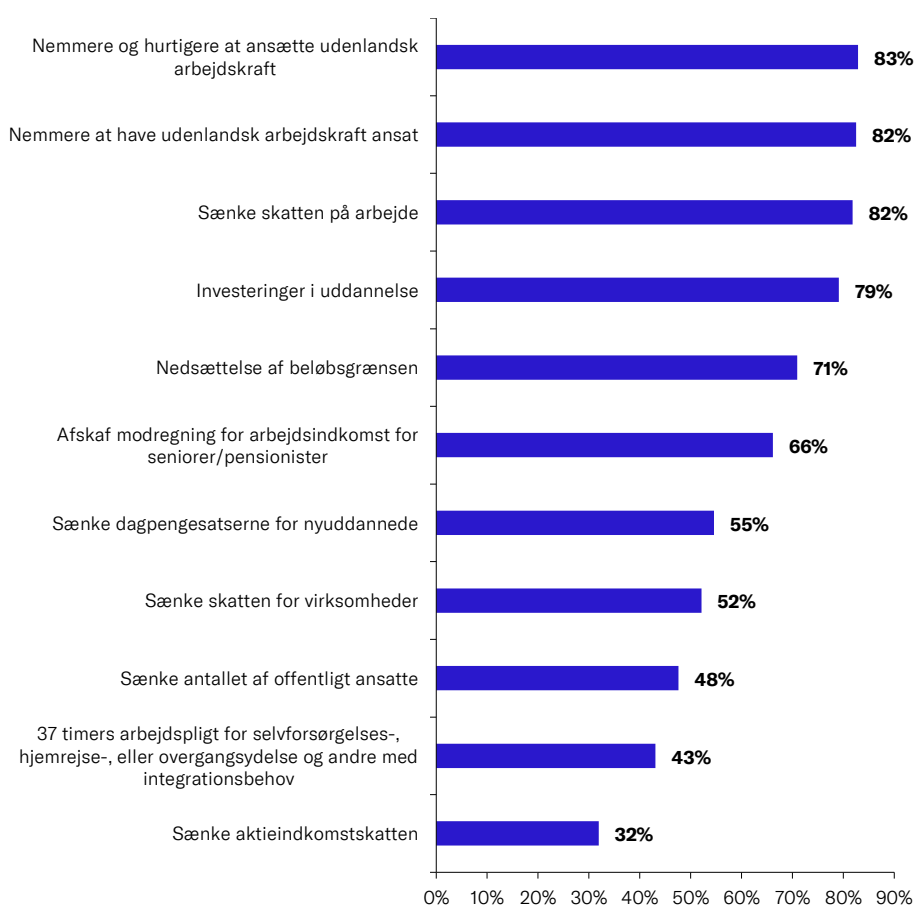
Danske virksomheder lider under, at det er meget svært at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering anslår, at der i september var 110.000 forgæves rekrutteringer, hvor virksomheden enten ikke får besat stillingen eller at stillingen besættes af en medarbejder, som ikke har de ønskede kvalifikationer. Det er det højeste antal forgæves rekrutteringer siden foråret 2008.ⁱⁱⁱ Der er altså ingen tvivl om, at manglen på arbejdskraft er særdeles udbredt.

For at imødegå manglen på arbejdskraft, har de politiske partier hen over efteråret 2021 diskuteret, hvilke tiltag man med fordel kunne indføre for at afhjælpe de rekrutteringsudfordringer, som mange danske virksomheder kæmper med. Dansk Erhverv har derfor lavet en medlemsundersøgelse blandt mere end 1.000 medlemmer om, hvilke tiltag, der kan bidrage til at afhjælpe rekrutteringsudfordringerne.

Figur 1 nedenfor viser virksomhedernes prioritering af en række forskellige forslag eller initiativer, som kan løfte arbejdskraftsudbuddet på kortere og/eller længere sigt. Helt overordnet peger virksomhederne hyppigst på tiltag, som kan gøre det nemmere at rekruttere udenlandsk arbejdskraft. På tværs af forskellige initiativer peger fire ud af fem virksomheder på, at tiltag, der kan gøre det nemmere at rekruttere såvel som fastholde udenlandsk arbejdskraft, kan bidrage til at afhjælpe virksomhedens rekrutteringsudfordringer. 71 pct. af virksomhederne peger specifikt på en lavere indtægtsgrænse i beløbsordningen som et vigtigt værktøj.

Udover tiltag for lettere adgang til udenlandsk arbejdskraft, er det primært sænkelse af skatten på arbejde (82 pct.) og en afskaffelse af modregning af seniorer/pensionister (66 pct.), som kan afhjælpe rekrutteringsudfordringerne nu og her. På lidt længere sigt nævner en lang række virksomheder (79 pct.) også investeringer i uddannelsessektoren som et redskab til at øge arbejdsudbuddet og sikre den fornødne, kvalificerede arbejdskraft til de danske virksomheder.

Figur 1: **Andelen af Dansk Erhvervs medlemmer, som i høj eller nogen grad ville kunne få afhjulpet deres mangel på arbejdskraft, hvis det nævnte initiativ blev indført.**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, data indsamlet 20. oktober til 1. november 2021.

Note: n = 1.081. Data er vægtet efter antal fuldtidsmedarbejdere i virksomheden.

Virksomhederne er afhængige af udenlandsk arbejdskraft

Stor konkurrence om udenlandsk arbejdskraft i Europa

Udenlandsk arbejdskraft er særdeles udbredt i de danske virksomheder. I august 2021 nåede den udenlandske arbejdskraft op på rekordhøje 311.000 lønmodtagere. Derudover er manglen på arbejdskraft i de lande, som vi rekrutterer fra i EU, også steget til nye rekordniveauer^{iv}. Konkurrencen om den udenlandske arbejdskraft er altså kraftigt intensiveret, hvilket puster yderligere til den generelle mangel på arbejdskraft, som vi ser i dansk økonomi i øjeblikket.

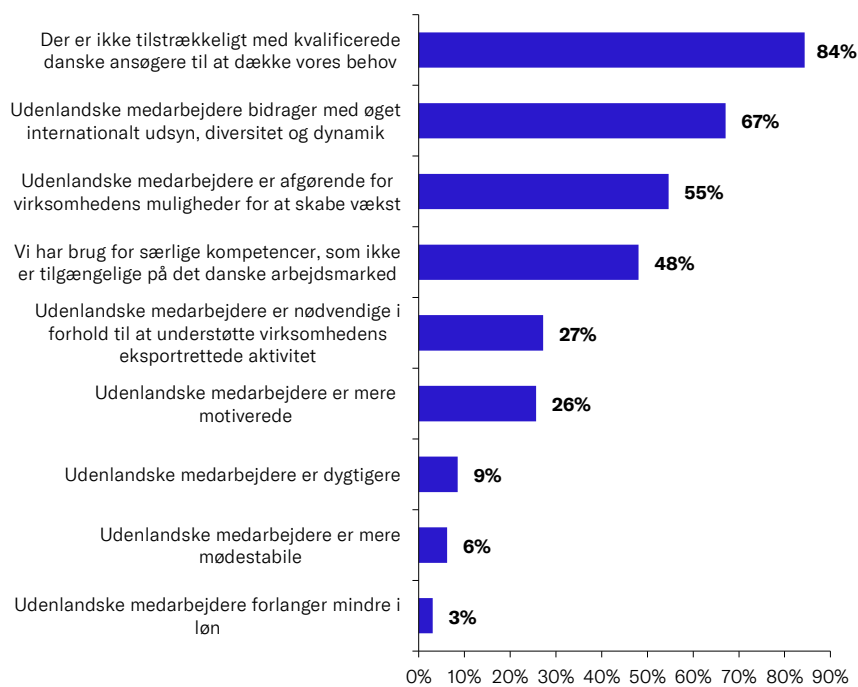
Udenlandsk arbejdskraft supplerer den danske arbejdskraft

Når vi spørger Dansk Erhvervs medlemmer, hvorfor de leder efter udenlandske medarbejdere, så er den primære årsag, at der ikke er nok kandidater med de nødvendige kvalifikationer og kompetencer på det danske arbejdsmarked. 84 pct. svarer, at der ikke er tilstrækkeligt med kvalificerede danske ansøgere, til at dække virksomhedens behov og 48 pct. svarer, at virksomheden har brug for særlige kompetencer, som ikke er tilgængelige på det danske arbejdsmarked, se figur 2. Derudover bidrager udenlandske medarbejdere også med en dynamik og en diversitet, som det er svært at finde på det danske arbejdsmarked i dag. Endelig angiver 55 pct. også, at udenlandsk arbejdskraft er helt afgørende for deres muligheder for at skabe vækst i virksomheden.

Turisme- og oplevelsessektoren mangler udenlandsk arbejdskraft i særdeleshed

Som vi tidligere kunne konstatere, så ligger ønsket om nemmere adgang til udenlandsk arbejdskraft højt på ønskelisten bredt set i de danske virksomheder. Der er dog brancher, hvor behovet for udenlandsk arbejdskraft er særligt højt, se figur 3. Her angiver hele 96 pct. af turisme- og oplevelsessektoren fx, at det i høj eller nogen grad vil afhjælpe deres virksomheds rekrutteringsproblemer, hvis det blev gjort nemmere at rekruttere udenlandsk arbejdskraft. Turisme- og oplevelsessektoren er i øjeblikket nogle af de brancher, som er hårdest ramt af mangel på arbejdskraft; ifølge Danmarks Statistik var mangel på arbejdskraft en produktionsbegrænsende faktor for 82 pct. af hotellerne og 58 pct. af restauranterne. Begge tal er de højeste i minimum 10 år.^v

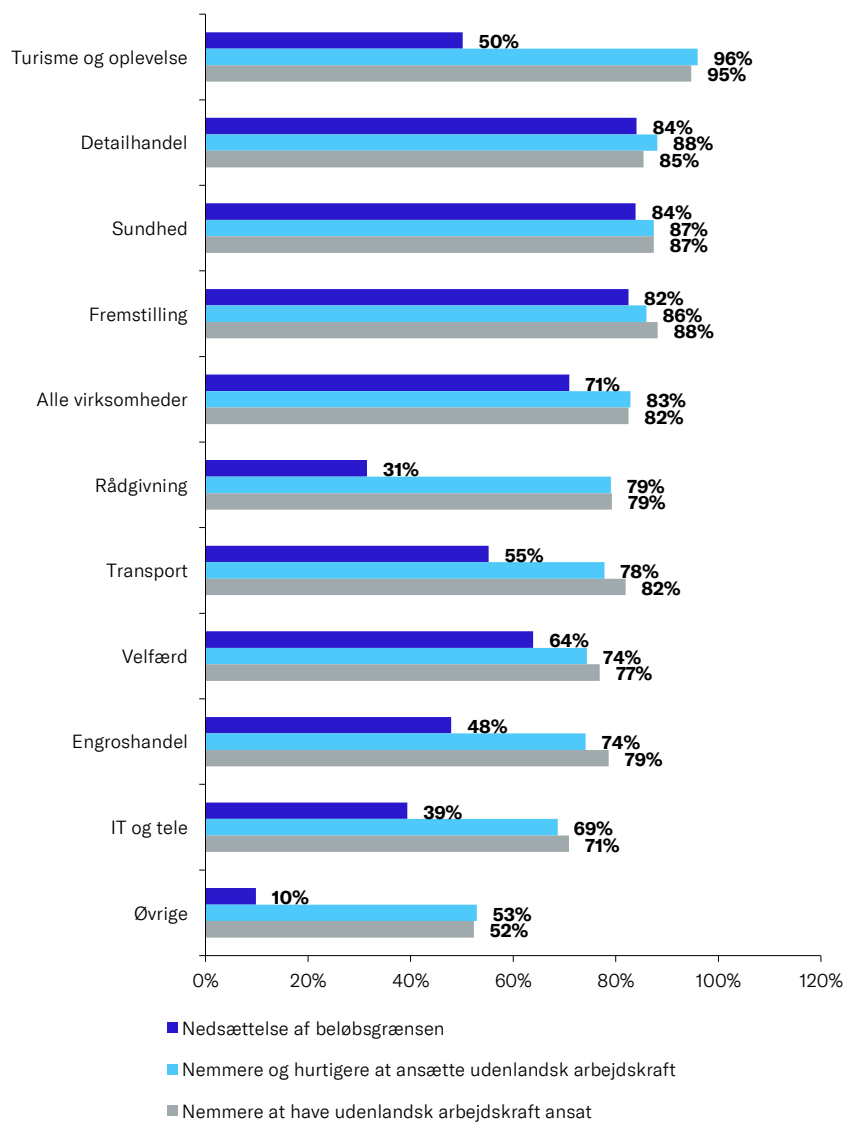
Figur 2: **Hvorfor rekrutterer eller overvejer din virksomhed at rekruttere medarbejdere fra udlandet? Angiv gerne flere svar**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, data indsamlet 20. oktober til 1. november 2021.

Note: n = 526. Kun virksomheder, der har ansat eller overvejer at ansætte udenlandsk arbejdskraft. "Andre årsager" (4 pct.) og "Ved ikke" (3 pct.) fremgår ikke. Data er vægtet efter antal fuldtidsmedarbejdere i virksomheden.

Figur 3: **Andelen af Dansk Erhvervs medlemmer, som i høj eller nogen grad ville kunne få afhjulpet deres mangel på arbejdskraft, hvis det nævnte initiativ blev indført, fordelt på branche**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, data indsamlet 20. oktober til 1. november 2021.

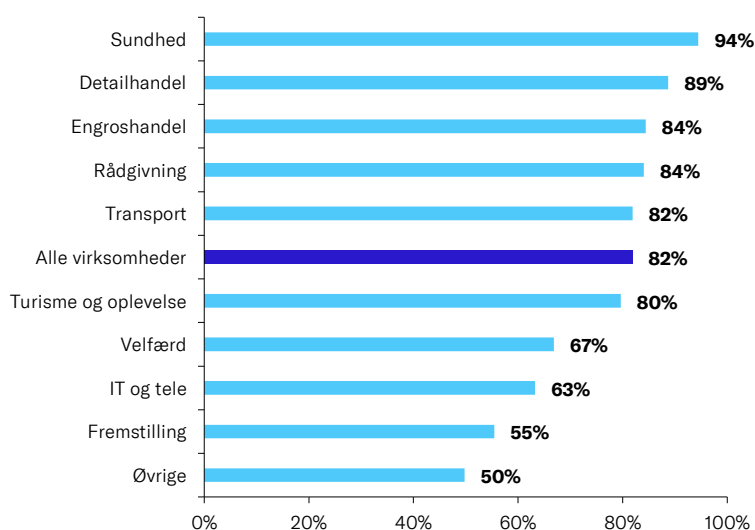
Note: n (Alle virksomheder) = 1.081. n (Detailhandel) = 220, n (Engroshandel) = 134, n (Fremstilling) = 79, n (IT og tele) = 100, n (Rådgivning) = 101, n (Sundhed) = 49, n (Transport) = 165, n (Turisme og oplevelse) = 55, n (Velfærd) = 81, n (Øvrige) = 97. Data er vægtet efter antal fuldtidsmedarbejdere i virksomheden.

Virksomhederne ønsker sænkning af skatten på arbejde for at imødegå den nuværende mangel på arbejdskraft

Et andet af de tiltag, som flest virksomheder vurderer kan afhjælpe deres nuværende problemer med mangel på arbejdskraft, er sænkning af skatten på arbejde. Eksempler på sænkning af skat på arbejde kunne være et løft af topskattegrænsen eller et større beskæftigelsesfradrag, som i begge tilfælde ville øge arbejdsudbuddet og sikre virksomhederne bedre adgang til den nødvendige, kvalificerede arbejdskraft.

Det er særligt virksomhederne inden for sundhed (94 pct.), detailhandel (89 pct.), engroshandel (84 pct.) og rådgivning (84 pct.), som efterspørger sænkning af skatten på arbejde som et instrument, der kan afhjælpe mangel på arbejdskraft i deres virksomhed.

Figur 4: **Andelen af Dansk Erhvervs medlemmer, som i høj eller nogen grad ville kunne få afhjulpet deres mangel på arbejdskraft, hvis skatten på arbejde blev sænket, fordelt på branche**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, data indsamlet 20. oktober til 1. november 2021.

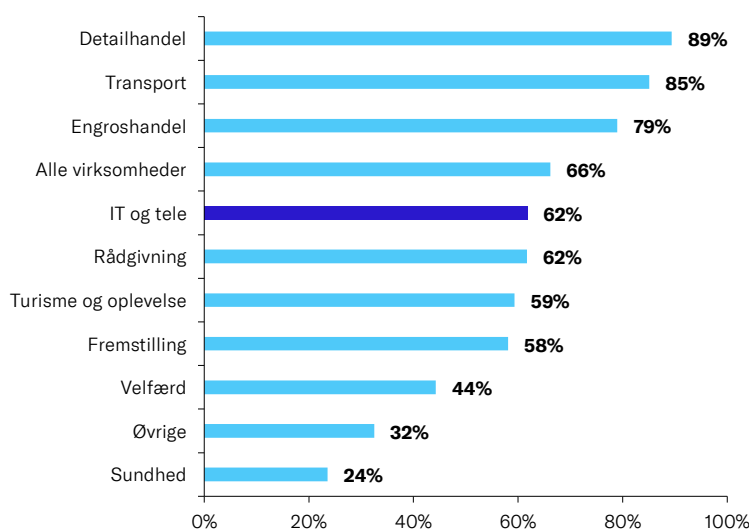
Note: n (Alle virksomheder) = 1.081, n (Detailhandel) = 220, n (Engroshandel) = 134, n (Fremstilling) = 79, n (IT og tele) = 100, n (Rådgivning) = 101, n (Sundhed) = 49, n (Transport) = 165, n (Turisme og oplevelse) = 55, n (Velfærd) = 81, n (Øvrige) = 97. Data er vægtet efter antal fuldtidsmedarbejdere i virksomheden.

Virksomhederne ønsker at afskaffe modregning for arbejdsindkomst for seniorer/pensionister

Mange af Dansk Erhvervs medlemsvirksomheder peger på en afskaffelse af modregning for arbejdsindkomst for seniorer/pensionister som et tiltag, der kan afhjælpe deres mangel på arbejdskraft. Det gælder både seniorer og pensionister, der bliver modregnet på deres egne ydelser (fx folkepensionens grundbeløb, tillæg og ældrecheck), men også modregning af partners ydelse, hvis man selv har en indkomst, der er for høj.

Det er særligt virksomheder i detailhandlen (89 pct.) og transportsektoren (85 pct.), som efterspørger en afskaffelse af modregningen for arbejdsindkomst for seniorer og pensionister, se figur 5. På transportområdet er manglen på arbejdskraft også steget markant det seneste halve år, så der i oktober er 26 pct. af virksomhederne i transportbranchen, som angiver mangel på arbejdskraft som en produktionsbegrænsende faktor. Det tilsvarende tal for landtransport isoleret set er 40 pct.^{vi}

Figur 5: **Andelen af Dansk Erhvervs medlemmer, som i høj eller nogen grad ville kunne få afhjulpnet deres mangel på arbejdskraft, hvis man afskaffede modregningen for arbejdsindkomst for seniorer/pensionister, fordelt på branche**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, data indsamlet 20. oktober til 1. november 2021.

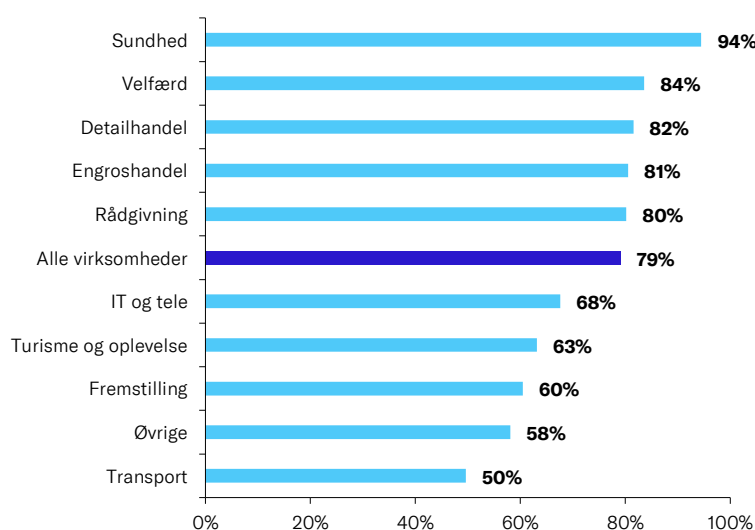
Note: n (Alle virksomheder) = 1.081, n (Detailhandel) = 220, n (Engroshandel) = 134, n (Fremstilling) = 79, n (IT og tele) = 100, n (Rådgivning) = 101, n (Sundhed) = 49, n (Transport) = 165, n (Turisme og oplevelse) = 55, n (Velfærd) = 81, n (Øvrige) = 97. Data er vægtet efter antal fuldtidsmedarbejdere i virksomheden.

Investeringer i uddannelse

De tre tiltag, som vi har set på indtil nu, kan alle have en kortsigtet effekt på arbejdsudbuddet, så virksomhedernes rekrutteringsudfordringer afhjælpes. Det sidste tiltag, som rigtig mange virksomheder gerne ser implementeret, er flere penge til uddannelse af den nuværende og fremtidige arbejdsstyrke. Det er en effekt, som vil være lidt længere tid om at virke end de andre tre forslag ovenfor.

Det er særligt inden for brancherne sundhed (94 pct.) og velfærd (84 pct.), at virksomhederne peger på styrkede investeringer i uddannelse som et værktøj, der (på længere sigt) kan afhjælpe virksomhedernes mangel på arbejdskraft.

Figur 6: **Andelen af Dansk Erhvervs medlemmer, som i høj eller nogen grad ville kunne få afhjulpnet deres mangel på arbejdskraft, hvis man styrkede investeringer i uddannelse, fordelt på branche**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, data indsamlet 20. oktober til 1. november 2021.

Note: n (Alle virksomheder) = 1.081, n (Detailhandel) = 220, n (Engroshandel) = 134, n (Fremstilling) = 79, n (IT og tele) = 100, n (Rådgivning) = 101, n (Sundhed) = 49, n (Transport) = 165, n (Turisme og oplevelse) = 55, n (Velfærd) = 81, n (Øvrige) = 97. Data er vægtet efter antal fuldtidsmedarbejdere i virksomheden.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 9. november 2021.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Om Dansk Erhvervs medlemsundersøgelser

Dansk Erhverv har foretaget en medlemsundersøgelse, som afdækker virksomhedernes mangel på arbejdskraft. Der er 1.081 virksomheder, der har svaret på undersøgelsen i alt. Disse virksomheder er repræsentative for Dansk Erhvervs medlemmer på en række baggrundsvARIABLE, såsom størrelse, branche og region. Stikprøven er dog ikke repræsentativ for det samlede danske erhvervsliv. Den maksimale stikprøveusikkerhed i en undersøgelse med 1.081 respondenter er +- 3,0 procentpoint. Usikkerheden er større i de figurer, som bygger på færre respondenter. Virksomhederne i undersøgelsen er vægtet efter antal fuldtidsmedarbejdere.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til senioranalytiker Jakob Kæstel Madsen på jkm@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6079.

Noter

ⁱ [Danmark kan mere I \(fm.dk\)](#)

ⁱⁱ Data er vægtet efter antal fuldtidsmedarbejdere i virksomheden.

ⁱⁱⁱ Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering: "Rekrutteringssurvey", september 2021: <https://star.dk/media/18757/n-rekrutteringssurvey-september-2021.pdf>

^{iv} https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/indicators-statistics/economic-databases/business-and-consumer-surveys/download-business-and-consumer-survey-data/time-series_en

^v Danmarks Statistik: "Konjunkturbarometer for erhvervene", oktober 2021: <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=32999>

^{vi} Danmarks Statistik: "Konjunkturbarometer for erhvervene", oktober 2021: <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=32999>